

การพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 THE RESEARCH AND DEVELOPMENT OF THE HAPPINESS LEARNING MANAGEMENT ASSESSMENT INSTRUMENTS OF STUDENT TEACHERS IN THE 21st CENTURY

ปกรณ์ ประจันบาน^{1*} และลภัสรดา จูเมฆา²
Pakorn Prachanban^{1*} and Laphatrada Choomeka²

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
²โรงเรียนชุมแสงสงคราม (คนารักษ์อุปถัมภ์)

¹Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand
²Chomsaengsongkram "Udonkanarak Ubpratham", Phitsanulok 65240, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Pakormp@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 452 คน ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แล้วตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านผู้เรียน จำนวน 15 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 ด้านครูและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 19 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 ด้านบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 ด้านบทเรียนและสื่อประกอบการเรียน จำนวน 12 ข้อ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 9 ข้อ รวม 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ครบทุกข้อ แบบประเมินมีค่าความเที่ยง (Reliability) จำแนกตามองค์ประกอบ มีค่า ระหว่าง .910, .941, .937, .960 และ .870 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ที่มีความสุข ศตวรรษที่ 21

Abstract

The evaluation development of the happy learning of teacher students the 21st century was aimed. The samples were the 5 years of 452 teacher students, faculty of education in Government University in Phitsanulok, academic year of 2016. The evaluation of the happy learning of teacher students the 21st century was created. The discrimination quality, construct validity and reliability were then verified. The data were analyzed by descriptive statistics and second confirmatory factor analysis. It were found that, the created of evaluation of the happy learning of teacher students the 21st century are 5 level rating scale and 5 components of 1) 15 items of happiness learning of student component, 2) 19 items characteristic and teacher management process component, 3) 9 items of atmosphere and resources for happiness learning of student component, 4) 12 items of lesson design units and happiness learning media component, and 5) 9 items of measurement and evaluation component. The discrimination (r) is statistically significant at the 0.05 and all of 64 items are construct validity. The reliabilities of the assessments ranged by components are 0.910, 0.941, 0.937, 0.960 and 0.870, respectively, which are in the high to very high score.

Keywords: Happiness Learning Management, the 21st Century

ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (Office of the National Education Commission, 2011, p. 18) และมาตรา 24(1) บัญญัติว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Office of the National Education Commission, 2011, pp. 12 – 13) และมาตรฐานการศึกษาของชาติ บัญญัติว่า มาตรฐาน ที่ 1 คุณลักษณะของคนเก่ง คนดี มีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (Office of the Education Council, 2005, p. 3)

นอกจากนี้ Ministry of Education (2003, p. 35) ระบุว่าควรกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง เน้นการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าให้เหมาะสมกับวัย ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และนำเสนอว่าคนที่มีคุณภาพ หมายถึง คนที่มีความดี ความเก่ง ความสุข คือ มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีค่านิยมที่สอดคล้องกับค่านิยมของคนไทย เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน ยึดมั่น ในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

ครูเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข นั่นคือ ครูจะต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขเพื่อให้เกิดความความสุขในการเรียนรู้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนของตนด้วย ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมาย เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน และผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; Samkoses, et al., 2010; Pomsima, 2011) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือเสียก่อนจึงจะทำให้กระบวนการพัฒนาครูมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของครู ประกอบกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องกับนิสิตนักศึกษาครูในสถาบันผลิตครูทุกแห่ง ดังนั้น หากมีเครื่องมือวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูนำไปใช้วัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษาครู ก็จะทำให้สถาบันผลิตครูมีสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาครูว่า สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาครูที่จะก้าวต่อไปเป็นครูในอนาคต ก็จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ รวมทั้งเป็นผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา และปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา ร่างกายและจิตใจ และข้อสำคัญคือ มีความสุขในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สามารถประเมินการจัดการเรียนรู้ของได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถ นำไปใช้ได้อย่างเป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความเที่ยง และความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

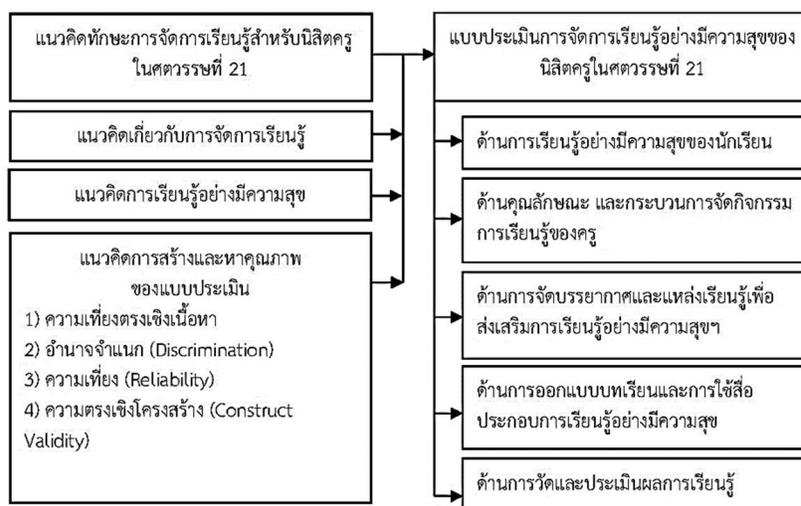
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 452 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษา ได้แก่ Office of the National Education Commission (1997); Office of the National Education Commission (2011); Boonsue, et al. (1997); Chinnawong (2001); Jirawongrungruang (1999); Chatkhup, et al. (2001); Panich (2012) เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

2. นำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ทำการสอนในสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จำนวน 2 ท่าน สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน และเป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ตำแหน่งทางวิชาการในระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก

3. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินตัวแปรทางจิตวิทยา และเลือกใช้เครื่องมือแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และดำเนินการสร้างข้อคำถามในแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ

4. หากคุณภาพของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) และนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทดลองใช้ (Try out) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการโดยนำร่างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ไปทดลองประเมินการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 39 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) โดยใช้สูตร Item Total Correlation สำหรับแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

2. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งถือเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ

3. ทดลองใช้ (Try out) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการโดยนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ไปทดลองประเมินการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 39 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความตรงเชิงโครงสร้าง และจัดรวมแบบแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5. เขียนรายงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สูตร Item Total Correlation และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่งัดด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่าแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ออกแบบเครื่องมือประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับรวม 64 ข้อ

2. ผลการทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า

2.1 แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) ที่คำนวณโดยใช้สูตร Item Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.35 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์

2.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่สร้างขึ้นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมากทุกองค์ประกอบ และมีน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 64 ข้อ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทุกข้อมีความตรงเชิงโครงสร้าง

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามองค์ประกอบ 1 – 5 มีค่า .910, .941, .937, .960 และ .870 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยวางแผนจะพัฒนาขึ้น จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษาที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้แก่ Office of the National Education Commission (2001) ที่เสนอว่า นักเรียนที่มีความสุขในการเรียน นักเรียนจะมีความรู้สึกรักเรียน สนุกสนาน ไม่เกิดความเครียด ไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น ตัวผู้สอน

ไม่ใช่ผู้ออกคำสั่ง ไม่ใช่ขบวนการการตัดสินใจเลือกการเรียนรู้เพื่อดำเนินชีวิตของเขา ควรจะเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของนักเรียน เมื่อนักเรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมองเพียงแต่อ่อนเยาว์กว่าผู้ใหญ่ทั้งหลาย นักเรียนย่อมมีความต้องการที่จะมีความสุขในชีวิต ความต้องการของนักเรียนอาจเป็นเรื่องไม่ซับซ้อน นักเรียนต้องการชีวิตที่ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ต้องการมีจิตใจที่เบิกบาน สดชื่น มีร่างกายแข็งแรง มีพลังทั้งทางกายและใจที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความมีศักยภาพทางการคิดและสติปัญญา มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความหวังในชีวิต ดังนั้นครูจะต้องมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎีแห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของนักเรียนทุกคน ครูต้องเข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของนักเรียนแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สานความฝันและดำเนินไปตามความฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรจะทำให้ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรม สม่ำเสมอ วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้ มีการเตรียมตัวเพื่อการสอนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ มีความเสียสละและอดทน มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยนักเรียนให้รู้จักตัวเอง รู้จักแก้ปัญหา และเรียนรู้ที่จะนำตัวเองไปสู่ความสำเร็จรุ่งเรืองอย่างมีสติและเทียบพร้อมด้วยคุณธรรม ซึ่งนักเรียนจะมีความสุขเมื่อได้เรียนกับครูที่เข้าใจเขา ร่วมคิดไปกับเขาและสามารถจูงใจให้เขาตื่นตัวไปกับบทเรียนแต่ละบท รู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน มีกำลังใจที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีการแลกเปลี่ยนกันเรียนรู้ และมีความรักต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อธรรมชาติที่แวดล้อม ให้มีความศรัทธาต่อการดำรงชีวิตและให้รู้จักสร้างความหวังเพื่ออนาคตของตน ครูจะต้องทำให้นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน รับผิดชอบต่อหน้าที่ชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผลและใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ นอกจากนั้น ครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเองซึ่งซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่ มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตนให้สมบูรณ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนเพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (Learn to Know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ (Learn to Do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิธีคิดและปฏิบัติของคนในอาชีพนั้นๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่ในอาชีพนั้นจริงๆ (Learn to Be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นมาประยุกต์เข้ากับตนเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและคนรอบข้าง ครูจะต้องออกแบบบทเรียนให้สนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติม เกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจให้ข้อค้นพบใหม่ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการเรียนซึ่งไม่ได้การขีดวงจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น นอกจากนั้นสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้อาจต้องสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่จำกัดเฉพาะอยู่ในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตความเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตัวนักเรียนเอง ทั้งยังสามารถพยากรณ์ คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบข้อสงสัยต่างๆ จากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอนและมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร หรือเป็นเหยื่อค้าหลอกลวงจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถให้ความช่วยเหลือ และแนะนำผู้อื่นได้เมื่อ

เขาโตขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Jirawongrungruang (1999) ที่เสนอว่า องค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีทั้งทางกายภาพ ได้แก่ ในโรงเรียน ห้องเรียน นอกโรงเรียน และนอกห้องเรียน รวมถึงบรรยากาศทางสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนและครู ครูจะต้องออกแบบ การเรียนการสอนที่เปิดกว้างให้อิสระในด้านการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน นักเรียนได้รับโอกาส ให้ทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน ก่อให้เกิดความรัก สามัคคี และนำไปสู่การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เกิดสังคมเล็กๆ ที่มีความสุข ครูต้องรู้จักธรรมชาติของเด็ก รู้จักความถนัด จัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกสถานที่ ทุกเวลา การเรียนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน บทเรียนมีความสุขและ แปลกใหม่ และครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนอย่างแท้จริง (Chinnawong, 2001; Chatkhu, et al., 2001; Office of the National Education Commission, 1997; Panich, 2012)

2. จากผลการวิจัย พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC: Item – Objective Congruence) มีค่า 1.00 ทุกข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์ครบทุกข้อ แสดงว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีความตรงเชิงเนื้อหา และข้อคำถาม ทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบยังผ่านการประเมินคุณภาพโดยการอ่าน และการตรวจแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็น คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และเป็นศึกษานิเทศก์ แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้อง ตามแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและองค์การต่างๆ ได้แก่ Office of the National Education Commission (1997); Office of the National Education Commission (2011); Boonsue, et al. (1997); Chinnawong (2001); Jirawongrungruang (1999); Chatkhu, et al. (2001); Panich (2012) นอกจากนี้ เมื่อนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตร ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 องค์ประกอบ รวม 64 ข้อ ไปทดลองใช้กับนิสิตครูในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 2 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สถาบันละ 20 คน รวม 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และนำข้อมูลมาหาค่าอำนาจ จำแนก พบว่า ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) ที่คำนวณโดยใช้สูตร Item Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.35 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนก ตามเกณฑ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย นครสวรรค์ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และหาค่าความเที่ยง (Reliability) พบว่า ข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ และผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม องค์ประกอบ 1 – 5 มีค่า .910, .941, .937, .960 และ .870 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก แสดงให้ เห็นว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบประเมินที่มีคุณภาพทั้ง ด้านความตรงเชิงเนื้อหา อำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยง สามารถนำไปใช้วัดและประเมิน การจัดการเรียนรู้มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยสร้างแบบ ประเมินตามขั้นตอนการออกแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้นักเรียน จากนั้นมีการออกแบบการประเมิน โดยสร้างเครื่องมือประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีความสอดคล้องกับวิธีการเก็บรวบรวม

ข้อมูลที่มีความหลากหลาย เช่น ใช้ประเมินตนเองสำหรับนิสิตครู หรือให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน เช่น เพื่อน อาจารย์ ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยจุดมุ่งหมายของการประเมินเป็นตัวกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างเหมาะสม มีการจัดทำรอบการประเมินทำให้เห็นภาพของการประเมินได้ชัดเจนและครอบคลุม ทำให้ทราบว่าองค์ประกอบในแต่ละด้านใช้วิธีการและเครื่องมือใด เก็บข้อมูลจากใคร ใช้เกณฑ์ตัดสินอย่างไร นอกจากนี้ เมื่อทำการวิเคราะห์ผลการประเมินเสร็จแล้วก็สามารถจัดทำรายงานและนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม จึงเป็นแบบประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และเป็นการประเมินที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ทำให้ได้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถนำไปใช้วัดและประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขในศตวรรษที่ 21 ของนิสิต/นักศึกษาครูที่กำลังศึกษาอยู่และกำลังจะออกไปทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การประเมินจะสามารถให้สารสนเทศแก่ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงทักษะจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากสถาบันผลิตครูหรือนักวิจัยที่สนใจจะนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ฉบับนี้ไปใช้ ควรทำการศึกษาแนวคิดและวิธีการใช้แบบประเมินนี้จากคู่มือการใช้แบบประเมินอย่างละเอียด เพื่อจะสามารถใช้แบบประเมินนี้ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรมีการนำแนวคิดและวิธีดำเนินการจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบประเมินตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ที่มีความน่าสนใจและมีความสำคัญต่อการผลิตครู ได้แก่ แบบประเมินทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนิสิตครู แบบประเมินทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนิสิตครู แบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นต้น

References

- Boonsue, K., et al. (1997). *Happily learning: learning reform based on 5 theories*. Bangkok: Office of the Education Council. (in Thai)
- Chatkhup, S., et al. (2001). *Pleasant learning: Neurotransmitters with happily learning*. Bangkok: Sky book. (in Thai)
- Chinnawong, W. (2001). Integrated learning management. *Academic journal*, 4(10), 27-33. (in Thai)
- Jirawongrungruang, P. (1999). Pleasant learning. *Techno-Tab Kaew Academic journal*, 2, 28-32. (in Thai)
- McKinsey. (2007). *McKinsey report on education*. Retrieved March, 1, 2014, from <http://www.mckinsey.com>
- Ministry of Education. (2003). *Education program in early childhood education B.E. 2546*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao. (in Thai)

- Office of the Education Council. (2005). *The national educational standards*. Bangkok: Sahy Block & Karnpim. (In Thai)
- Office of the National Education Commission. (1997). “*Learning reform with Master teachers” student-centered learning reform “teaching through constructing knowledge and learning happily”*”. Bangkok: Parbpim. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2001). *Happily learning theory*. Bangkok: Wattanapanich. (In Thai)
- Panich, W. (2012). *Way of learning for students in the 21st century*. Bangkok: Sodsri-Saridwongso Foundation. (in Thai)
- Pornsima, D. (2011). The development of teaching professional. *Matichon*. Retrieved from https://www.matichon.co.th/matichon/view_news.php?newsid=01edu20311251&sectionid=0107&day=2008-12-31 (in Thai)
- Samkoses, W., et al. (2010). *Suggestions of suitable alternative education system for the wellness of Thai people*. Bangkok: Parbpim. (in Thai)